

Med "Isolda" i Bretagne
av Ulla-Britt Sjöberg
ur "Sveriges maritima index 2005". Breakwater Publishing

Isolda, en skonare byggd i järn på Lödöse varv 1902, var under många år en välkänd gäst i hamnarna runt Atlanten, Nordsjön och Östersjön. 1909 blev Carl Julius Ahlgren befälhavare ombord och 1924 blev han ensam ägare. Han seglade med Isolda i många år och gick i land först 1960. Han har berättat sina levnadsöden för två franska journalister från staden Quimper, som Isolda anlöpte många gånger. Quimper är huvudstad i departementet Finistère, yttersta delen av Bretagne. Jag har hittat en gammal tidningsartikel bland sonen Bolivars efterlämnade handlingar om Isolda. Den var publicerad i en tidning från Quimper år 1956. Jag tror att detta är den sista intervju som gjordes med Carl Julius Ahlgren, när han ännu seglade som kapten ombord på Isolda. Här följer en översättning av intervjun:

Den svenska tremastade skonaren "Isolda" ligger i vår hamn. Tremastade skonare är inte så vanliga i våra dagar. Helt unikt är att en befälhavare uppnått den aktningsvärda åldern av 78 år. Detta gäller framför allt vår vän Carl Julius Ahlgren, den äldste ännu aktive befälhavaren i världen och kapten ombord på Isolda. Ännu en gång har detta fartyg, med den för stadens invånare så bekanta silhuetten, kastat ankar i hamnen. Av goda vänner har vi hört berättas om kapten Ahlgren. Vi tror att våra läsare, även om de aldrig varit till sjöss, skulle tycka att det är intressant att få ta del av vad kapten Ahlgren har att förtälja. Vi har därför gått ombord på Isolda för att ställa några frågor till denne gamle sjöbjörn.

Carl J. Ahlgren är i sin hytt och läser ett telegram. Han mottar oss på ett mycket älskvärt sätt och svarar tillmötesgående på våra frågor.

Lärospån

– Jag började till sjöss som kock på en tremastare när jag var sexton år, berättar Carl J. Ahlgren. På den tiden tjänade jag ungefär 20 francs i månaden och det var vid grytorna som jag undan för undan fick smak för sjölivet. Jag drömde om att en gång ha en egen båt och att vara befälhavare på den. Därför började jag att arbeta mycket – från fem på morgonen till tio på kvällen. Jag seglade på alla hav och på olika båtar och arbetade hårt för att förverkliga min dröm: att bli kapten på en långfartsskuta.

– År 1910 köpte jag Isolda, en enastående tremastare, nästan ny. Jag började segla för egen räkning med en besättning på sju man. Vi lastade framför allt trä och kol. Jag har besökt nästan alla hamnar i Europa, Västafrika, Nord- och Sydamerika liksom före revolutionen hamnar i Ryssland. Men jag är framför allt bekant med hamnarna i

Frankrike och i synnerhet dem i Bretagne, särskilt då Quimper. Jag har varit i Paris och även i andra stora franska städer och besökt många av era stora museer som innehåller så fantastiska ting.

Han känner Quimper väl

Kapten, när började ni angöra Quimper?

– Vi får gå tillbaka i tiden ända till 1928. Då gjorde jag min första resa hit.

Därefter har jag återvänt regelbundet flera gånger om året. Då är l'Odet välkänd för er?

– Ja sannerligen, jag känner l'Odet bättre än de flesta invånarna i Quimper.

Om inte reglementet hade förbjudit mig det, hade jag kunnat gå utan lots genom l'Odet. Jag känner också många av stadens invånare och besöker flera av dem varje gång jag är här. Ibland hälsar jag på hos gamla vänner som jag känt sedan ungdomen.

Jag tycker mycket om Frankrike, som jag betraktar som mitt andra hemland.

Bretagne är ett vackert landskap. Jag skulle vilja sluta mina dagar här.

Jag räknar för övrigt med att komma att bosätta mig vid sjökanten nära Vannes, när jag blir alltför gammal för att segla. Sverige är mitt fosterland, men alltför kallt för en gammal man som jag, som har tillbringat sitt liv på varmare latituder och på havet.

Minnen – goda och mindre goda

Kapten, vilka är era bästa och å andra sidan era värsta minnen till sjöss?

- Jag har många minnen, både goda och dåliga. Ni vill säkert höra mig berätta om stormar jag varit med om under mina 62 år till sjöss.

Nästan på varje resa var det stormat någon gång. Jag minns särskilt 1927.

Isolda gick för segel över Atlanten. Med bottenrevade segel kastades hon av stormen hit och dit under tre dagar och tre nätter. Ingen kunde vistas på däck.

Den fasansfulla stormen knäckte nästan masterna. Men Isolda stöttade bra och vi klarade oss ut ur detta helvete. – Det är dock vid Kap Horn som jag fått ta emot de värsta smällarna: där är det ofta nedåt 60 grader kallt.

Men under första världskriget gick jag mellan hamnar i Sydatlanten; det tog då till exempel 165 dagar för oss att gå från Antwerpen till San Francisco. Den mest långvariga överfarten gjorde vi mellan Havanna och Montevideo (108 dagar).

Vad blev det av ert skepp under andra världskriget? Seglade ni då? – Vårt land var neutralt. Svenska staten tillät mig inte att lämna territorialvattnet. Isolda låg därför still under kriget.

Ett liv på Havet

Låt oss gå tillbaka i tiden för ett ögonblick. Då kapten Ahlgren gifte sig fick han ingen lång smekmånad med sin hustru. Dagen efter bröllopet gick han åter till sjöss och tog med sig sin unga hustru. Under 32 år delade hon det hårda livet till sjöss med honom. Under den långa tiden var hon med om många äventyr. Hon övergav aldrig fartyget. Hon lagade mat åt hela besättningen och liksom alla ombord insjuknade hon i tyfus i Montevideo år 1917. men kapten, ni sade nyss att ni hade fyra barn.

Var föddes de? – Här, just i denna hytt och

S/V ISOLDA GÖTEBORG

i fyra olika länder. Vi kunde aldrig tillkalla vare sig läkare eller barnmorska. Jag fick själv förlösa dem och det gick bra. Vår skuta blev deras vagga. Alla fyra växte upp ombord och fick undervisning på Isolda. Vi hade alltid en lärare ombord. Denne fick dela sjömanslivet med oss på gott och ont, det måste han lova och det var en förutsättning för tjänstgöringen. Min äldste son, som nu är 45 år och också sjökaptan, är född i Maracaibo vid Venezuela och heter Carl Bolivar. Carmen Isolda såg dagens ljus i Mexico, Svanhild Magnolia i Wales. Endast Göte föddes i hemmahamnen, men även han ombord.

Slut på yrkeslivet

– Alla dessa förnamn innehåller minnen för mig. 1942 köpte vi ett hus hemma i Göteborg. Barnen har i sin tur bildat egna familjer. Pojkarna är, som jag redan nämnt, sjökaptener och flickorna har gift sig med sjömän. Alla barnen har seglat jorden runt flera varv. Och hur har fru Ahlgren det, sedan hon slagit sig ner på landbacken? – Hon bor i vårt hus vid sjökanten, där hon tillbringar dagarna i lugn och ro och väntar på att jag skall komma hem. Hon väntar också på att jag skall pensionera mig. Hur kommer det sig, att ni inte redan har gjort det? – Därför att jag seglar för egen räkning och jag kommer inte att få mer i pension än vad gamla arbetare får, och dessutom är denna skuta hela mitt liv. Vid dessa ord skymtade vi en viss sorg i den gamle kaptanens blå ögon. Trots sitt långa arbetsliv har han dock aldrig begåvats med någon medalj.

Skeppet

Isolda är 35 m lång och 8 m bred, lika gammal som sin kaptan men ännu i gott skick. Hon är byggd 1902 och är en vacker skonare med tre master. Hon gick för segel ända tills 1928 då en hjälpmotor installerades. Strax därefter fick hon en kraftfullare motor för att kunna tävla i snabbhet med konkurrenterna. Man måste följa med sin tid och Isolda är en skuta värd att satsa på. Dock har en mast tagits bort för att underlätta arbetet med lastning och lossning. De två återstående masterna har dessutom blivit berövade sina spiror. Dessa förändringar har emellertid inte berövat skutan hennes forna elegans. Med sin vackra förstäv plöjer hon stolt vågorna.

Ett nordiskt Babels torn

Besättningen på sju man är maximalt reducerad. Olika nationaliteter är representerade ombord och alla är unga. Två är finländare, en dansk, en estländare och tre svenskar, nämligen kaptan, styrman och en skeppspojke. I detta veritabla Babels torn kan man ändå förstå varandra. Kaptan Ahlgren talar och skriver nämligen fem språk, bland dem en oklanderlig franska. Han förstår dessutom ytterligare två, tre språk. Kaptan Ahlgren är en man utöver det vanliga. Mycket mer finns det att förtälja om honom.

En kvinna från Quimper

Fru Ahlgren är medlem i internationella Röda Korset. Under andra världskriget

S/V ISOLDA
GÖTEBORG

tog hon emot många flyktingar från Frankrike i sitt hem. En del av dem hade tillfångatagits av nazisterna och en del hade till och med suttit i koncentrationsläger, men lyckats fly därifrån.

– Omkring femton fransmän, män och kvinnor, passerade genom huset varje vecka, berättar kapten Ahlgren för oss.

– Vi bemödade oss alltid att motta dem på bästa sätt. Bland dem fanns en kvinna från Quimper, som nu är gift här. Tillsammans med sin familj besöker hon mig varje gång jag kommer hit. Jag är alltid mycket lycklig över att möta mina vänner härifrån. De visar mig alltid prov på sin vänskap.

Isolda lämnar i dag vår hamn för andra färder och vi hoppas att hon återkommer om några veckor. "God tur, kapten Ahlgren, och kom snart tillbaka till Quimper.

Era vänner väntar er!"

Isolda ligger nu på Gotenius varv på Ringön i Göteborg.

Hon ägs av Isolda Ekonomisk Förening och förhoppningen är att hon skall bli segelklar igen. Skrovet är i gott skick, däck och skanshus är på gång.